

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ р. № _____

Київ

Про затвердження Технічного регламенту грального обладнання

Відповідно до статті 5 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Технічний регламент грального обладнання що додається.
2. Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України забезпечити впровадження Технічного регламенту, затвердженого цією постановою.
3. Ця постанова набирає чинності через шість місяців з дня її опублікування.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ грального обладнання

Загальна частина

1. Цей Технічний регламент встановлює вимоги до грального обладнання та його обігу на території України.

Технічний регламент забезпечує відповідність грального обладнання до вимог безпеки експлуатації обладнання, з урахуванням вимог Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

2. Дія цього Технічного регламенту поширюється на онлайн-систему організатора азартних ігор, гральний стіл (у тому числі з кільцем рулетки), гральний автомат, інше спеціальне механічне, електричне, електронне чи інше технічне обладнання або пристрій, що призначені та/або використовуються для організації та/або проведення азартних ігор (далі – гральне обладнання).

Продукція, перелік якої наведений в додатку 1, не вважається гральним обладнанням відповідно до цього Технічного регламенту.

3. Дотримання вимог цього Технічного регламенту є обов'язковим для:

- 1) виробників грального обладнання та їх уповноважених представників - резидентів України;
- 2) постачальників грального обладнання, імпортерів, тощо;
- 3) центральних органів виконавчої влади, на які покладено функції з технічного регулювання та нагляду за гральним обладнанням;
- 4) призначених органів з оцінки відповідності.

4. Дія цього Технічного регламенту не поширюється на:

автомати типу «кран-машина» (двокоординатні автомати), в яких як вигреш (приз) гравець отримує виключно матеріальні речі (іграшки, цукерки тощо).

5. У цьому Технічному регламенті терміни вживаються в такому значенні:

акредитація органів з оцінки відповідності (далі - акредитація) - засвідчення національним органом України з акредитації того, що орган з оцінки відповідності відповідає вимогам національних стандартів, гармонізованих з відповідними міжнародними та європейськими стандартами, та у разі необхідності будь-яким

додатковим вимогам щодо акредитації у відповідних сферах для провадження визначеної діяльності з оцінки відповідності;

введення в експлуатацію грального обладнання - перше використання за призначенням грального обладнання, на яке поширюється дія цього Технічного регламенту, в Україні;

введення в обіг - надання грального обладнання на ринку України вперше;

вилучення з обігу - захід, спрямований на запобігання наданню на ринку України грального обладнання, що перебуває в ланцюгу постачання продукції;

виробник - будь-яка фізична або юридична особа (резидент чи нерезидент України), яка виготовляє гральне обладнання або доручає її розроблення чи виготовлення та реалізує гральне обладнання під своїм найменуванням або торговельною маркою (знаком для товарів і послуг);

відкликання - захід, спрямований на забезпечення повернення грального обладнання, яке вже надане в обіг;

генератор випадкових чисел – складова частина (пристрій, програмний модуль, у тому числі віддалений) гральних автоматів та онлайн-систем організаторів азартних ігор, що під час проведення азартних ігор із застосуванням зазначених систем, грального обладнання створює послідовність не пов'язаних між собою чисел та забезпечує випадковий характер виграшу (призу);

знак відповідності технічним регламентам - маркування, за допомогою якого виробник вказує, що гральне обладнання відповідає вимогам до нього, визначеним у технічних регламентах, якими передбачене нанесення такого маркування;

імпортер - будь-яка фізична або юридична особа - резидент України, що вводить в обіг на ринку України гральне обладнання походженням з іншої країни;

картка контролю – документ, яким виробник засвідчує відповідність продукції замовленню, в якому він зазначає результати внутрішньозаводських контрольних випробувань;

надання на ринку - будь-яке платне або безоплатне постачання грального обладнання для розповсюдження, споживання чи використання на ринку України в процесі провадження господарської діяльності;

національний орган з акредитації - національний орган України з акредитації, як визначено у статті 6 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»;

орган з оцінки відповідності - підприємство, установа, організація чи їх структурний підрозділ, що провадять діяльність з оцінки відповідності, включаючи калібрування, випробування, сертифікацію та інспектування;

оцінка відповідності - процес доведення того, що визначені вимоги, які стосуються грального обладнання, виконані;

поточний баланс - одиниці, що відображають стан рахунку гравця та застосовуються для внутрішніх розрахунків в гральному обладнанні;

ризик - імовірний показник виникнення небезпеки заподіяння шкоди та ступінь тяжкості такої шкоди;

розповсюджувач - будь-яка фізична або юридична особа в ланцюгу постачання продукції, крім виробника чи імпортера, яка надає / вводить в обіг гральне обладнання на ринку України;

суб'єкти господарювання - виробник, уповноважений представник, імпортер та розповсюджувач;

уповноважений представник - будь-яка фізична або юридична особа - резидент України, що за письмовим дорученням виробника діє від його імені стосовно визначених завдань;

шкода - тілесне ушкодження або будь-яке інше ушкодження здоров'я, в тому числі довгострокові наслідки для здоров'я.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», «Про стандартизацію», «Про захист прав споживачів», «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про загальну безпечність нехарчової продукції».

Обов'язки суб'єктів господарювання

Обов'язки виробників

6. Виробники під час введення грального обладнання в обіг повинні забезпечити, щоб гральне обладнання було розроблено та виготовлено відповідно до суттєвих вимог, визначених у пунктах 35 - 48 цього Технічного регламенту та додатку 2.

7. Виробники повинні скласти необхідну технічну документацію згідно з пунктами 74-77 цього Технічного регламенту та додатку 4 та проводити відповідну процедуру оцінки відповідності згідно з пунктами 60 - 63 цього Технічного регламенту та додатку 6.

Якщо відповідність грального обладнання вимогам, які до нього застосовувалися, доведена в результаті проведення зазначеної процедури оцінки відповідності, виробники складають декларацію про відповідність згідно з пунктами 64-67 цього Технічного регламенту та додатку 3 та наносять знак відповідності технічним регламентам відповідно до пунктів 68, 69 цього Технічного регламенту.

8. Виробники зберігають технічну документацію та декларацію про відповідність протягом 10 років після введення грального обладнання в обіг.

9. Виробники забезпечують застосування процедур, необхідних для забезпечення відповідності серійного виробництва вимогам цього Технічного регламенту, урахуванням змін в конструкції чи характеристиках грального обладнання та змін у національних стандартах, шляхом посилання на які декларується відповідність грального обладнання.

У разі коли це буде визнано доцільним стосовно ризиків, які становить гральне обладнання, виробники повинні з метою захисту здоров'я та безпеки споживачів проводити випробування зразків грального обладнання, що введені в обіг, розглядати звернення споживачів та у разі потреби вести облік таких звернень, грального обладнання, що не відповідає вимогам, та відкликати гральне обладнання, а також інформувати розповсюджувачів про результати такого моніторингу.

10. Виробники забезпечують, щоб на гральному обладнанні, яке вони ввели в обіг, було нанесено позначення типу, номера партії, серійного номера чи моделі або іншого елемента, що дає змогу їх ідентифікувати, а у разі, коли розмір або характер грального обладнання не дає змоги виконати нанесення відповідного позначення, необхідна інформація зазначається в документі, що супроводжує таке гральне обладнання.

Виробники забезпечують, щоб на корпусі кожного грального автомата було нанесено позначення про виробничий номер, рік виробництва, дані про модифікацію та ремонт (за наявності), назва виробника. На лицьовому боці корпусу кожного грального автомата зазначається загальний відсоток виграшу (теоретичне повернення гравцю).

11. Виробники вказують на гральному обладнанні своє найменування, зареєстроване комерційне найменування чи зареєстровану торговельну марку (знак для товарів і послуг) та контактну поштову адресу, а у разі, коли це не є можливим, - в документі, що супроводжує гральне обладнання.

В адресі повинне зазначитися одне місце, за яким можна зв'язатися з виробником.

12. Виробники забезпечують супроводження грального обладнання інструкціями та інформацією щодо безпечності згідно з вимогами закону про порядок застосування мов.

Зазначені інструкції та інформація, а також будь-яке маркування повинні бути чіткими та зрозумілими.

13. Виробники, які вважають або мають підстави вважати, що гральне обладнання, яке вони ввели в обіг, не відповідає вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до нього, негайно вживають коригувальних заходів, необхідних для приведення такого грального обладнання у відповідність із зазначеними вимогами, вилучення його з обігу та/або його відкликання (залежно від обставин). Крім того, якщо гральне обладнання становить ризик, виробники негайно повідомляють про це відповідному органу державного ринкового нагляду, надаючи йому детальні відомості, зокрема про невідповідність такого грального обладнання вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до нього, та вжиті коригувальні заходи.

14. Виробники на обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду подають йому всю інформацію та документацію, необхідні для демонстрування відповідності грального обладнання вимогам цього Технічного регламенту, державною мовою. На вимогу органу державного ринкового нагляду виробники співпрацюють з ним стосовно будь-яких заходів, які вживаються для усунення ризиків, які становить гральне обладнання, що введено ними в обіг.

Обов'язки уповноважених представників

15. Виробник у разі потреби на підставі письмового доручення визначає уповноваженого представника.

16. Обов'язки виробника, визначені в пунктах 6, 7 цього Технічного регламенту, а також обов'язок щодо складення технічної документації не повинні зазначатися в дорученні для уповноваженого представника.

17. Уповноважений представник виконує завдання на підставі наданого доручення, зокрема:

зберігає декларацію про відповідність і технічну документацію для надання їх на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення грального обладнання в обіг;

на обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду надає йому всю інформацію та документацію, необхідні для демонстрування відповідності грального обладнання вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до нього;

на вимогу органу державного ринкового нагляду співпрацює з ним щодо вжиття заходів для усунення ризиків, що становить гральне обладнання, на яке поширюється дія доручення.

Обов'язки імпортерів

18. Імпортери вводять в обіг лише те гральне обладнання, що відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

19. Перед введенням грального обладнання в обіг імпортери пересвідчуються у тому, що виробником застосовано відповідну процедуру оцінки відповідності, складено технічну документацію, на гральне обладнання нанесено знак відповідності технічним регламентам, гральне обладнання супроводжується необхідними документами, а також виробник виконав вимоги, визначені в пунктах 9 і 10 цього Технічного регламенту.

Якщо імпортер вважає або має підстави вважати, що гральне обладнання не відповідає суттєвим вимогам, визначених у пунктах 35-48 цього Технічного регламенту і додатку 2, він не вводить гральне обладнання в обіг до приведення його у

відповідність з такими вимогами. Крім того, якщо зазначене гральне обладнання становить ризик, імпортер повідомляє про це виробнику та відповідному органу державного ринкового нагляду.

20. Імпортери зазначають своє найменування, зареєстроване комерційне найменування чи зареєстровану торговельну марку (знак для товарів і послуг), контактну поштову адресу на гральному обладнанні, а у разі, коли нанесення відповідної інформації неможливе, в документі, що супроводжує таке гральне обладнання.

21. Імпортери забезпечують супроводження грального обладнання інструкціями та інформацією щодо безпеки, які виконуються згідно з вимогами закону про порядок застосування мов.

22. Імпортери забезпечують під час перебування грального обладнання під їх відповідальністю створення таких умов для його зберігання чи транспортування, за яких не виникає загрози невідповідності грального обладнання суттєвим вимогам, визначених у пунктах 35-48 цього Технічного регламенту і додатку 2.

23. У разі коли це буде визнано доцільним стосовно ризиків, які становить гральне обладнання, імпортери з метою захисту здоров'я та безпеки споживачів проводять випробування зразків грального обладнання, що введені в обіг, розглядають звернення споживачів та у разі потреби ведуть облік таких звернень, грального обладнання, що не відповідає установленим вимогам, та відкликань грального обладнання, а також інформують розповсюджувачів про результати такого моніторингу.

24. Імпортери, які вважають або мають підстави вважати, що гральне обладнання, яке вони ввели в обіг, не відповідає вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до нього, негайно вживають коригувальних заходів, необхідних для приведення такого грального обладнання у відповідність із зазначеними вимогами, вилучення його з обігу та/або його відкликання (з урахуванням обставин). Крім того, якщо зазначене гральне обладнання становить ризик, імпортери негайно повідомляють про це відповідному органу державного ринкового нагляду та подають йому детальну інформацію, зокрема про невідповідність такого грального обладнання вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до нього, та вжиті коригувальні заходи.

25. Імпортери протягом 10 років після введення грального обладнання в обіг зберігають копію декларації про відповідність для надання її на запити органів державного ринкового нагляду, а також забезпечують можливість надання таким органам за їх запитом доступу до технічної документації.

26. Імпортери на обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду надають йому всю інформацію та документацію, необхідні для демонстрування відповідності грального обладнання вимогам цього Технічного регламенту, державною мовою. На вимогу органу державного ринкового нагляду імпортери співпрацюють з ним для усунення ризиків, які становлять введене ними в обіг гральне обладнання.

Обов'язки розповсюджувачів

27. Розповсюджувачі під час надання грального обладнання на ринку діють згідно з вимогами, що до них застосовуються.

28. Перед наданням грального обладнання на ринку розповсюджувачі перевіряють наявність на гральному обладнанні знака відповідності технічним регламентам, необхідних документів, інструкцій з експлуатації та інформації щодо безпечності, що складені згідно з вимогами закону про порядок застосування мов, та виконання виробником та імпортером вимог, визначених у пунктах 10, 12 цього Технічного регламенту.

Якщо розповсюджувач вважає або має підстави вважати, що гральне обладнання не відповідає суттєвим вимогам, визначеним у пунктах 35-48 цього Технічного регламенту і додатку 2, він не надає таке гральне обладнання на ринку України до приведення його у відповідність з такими вимогами. Крім того, якщо зазначене гральне обладнання становить ризик, розповсюджувач повідомляє про це виробнику або імпортеру, а також відповідному органу державного ринкового нагляду.

29. Розповсюджувачі забезпечують під час перебування грального обладнання під їх відповідальністю створення таких умов для її зберігання і транспортування, за яких не виникає загрози невідповідності грального обладнання суттєвим вимогам, визначеним у пунктах 35-48 цього Технічного регламенту і додатку 2.

30. Розповсюджувачі, які вважають або мають підстави вважати, що гральне обладнання, яке вони надали на ринку України, не відповідає вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до такого грального обладнання, пересвідчуються у здійсненні коригувальних заходів, необхідних для приведення такого грального обладнання у відповідність із зазначеними вимогами, вилучення його з обігу та/або його відкликання (з урахуванням обставин). Крім того, якщо таке гральне обладнання становить ризик, розповсюджувачі негайно повідомляють про це відповідному органу державного ринкового нагляду та подають йому детальну інформацію, зокрема про невідповідність такого грального обладнання вимогам усіх технічних регламентів, які застосовуються до нього, та вжиті коригувальні заходи.

31. Розповсюджувачі на обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду подають йому всю інформацію та документацію, необхідні для демонстрування відповідності грального обладнання. На вимогу зазначеного органу державного ринкового нагляду розповсюджувачі співпрацюють з ним для усунення ризиків, які становлять надане ними на ринку гральне обладнання.

Випадки, в яких обов'язки виробників покладаються на імпортерів і розповсюджувачів

32. У разі коли імпортер або розповсюджувач вводить гральне обладнання в обіг під своїм найменуванням чи торговельною маркою (знаком для товарів і послуг) або модифікує вже введене в обіг гральне обладнання таким чином, що це може вплинути на його відповідність визначеним вимогам, він вважається виробником для цілей цього Технічного регламенту та повинен виконувати обов'язки виробника, визначені у пунктах 6-14 цього Технічного регламенту.

Ідентифікація суб'єктів господарювання

33. Суб'єкти господарювання подають органам державного ринкового нагляду за їх запитом інформацію, що дає змогу ідентифікувати:

суб'єкта господарювання, який поставив їм гральне обладнання;

суб'єкта господарювання, якому вони поставили гральне обладнання.

Виробники надають інформацію, визначену в цьому пункті, протягом 10 років після того, як гральне обладнання було введено в обіг, а інші суб'єкти господарювання - протягом 10 років після того, як їм здійснено постачання цього грального обладнання.

Класифікація грального обладнання

34. Гральне обладнання поділяється на:

гральні автомати;

гральний стіл;

гральний стіл з кільцем рулетки;

онлайн-система організатора азартних ігор;

інше спеціальне механічне, електричне, електронне чи інше технічне обладнання або пристрій, що призначені та/або використовуються для організації та/або проведення азартних ігор, в тому числі, але не виключно: шари для рулетки, картковий башмак для карт, карти, гральні кості, шафл машини (машини для перемішування карт), канали зв'язку онлайн-систем, криптографічні засоби онлайн-систем, засоби обробки даних в онлайн-системах, засоби забезпечення безперебійного електропостачання онлайн-систем, термінали прийому ставки в букмекерському пункті, тощо.

Суттєві вимоги

35. Введення грального обладнання в обіг здійснюється за умови його відповідності встановленим суттєвим вимогам, визначеним цим Технічним регламентом та додатком 2.

36. Гральне обладнання, не повинне загрожувати безпеці чи здоров'ю користувачів або третіх осіб, коли вони використовуються за призначенням або з урахуванням передбачуваної поведінки користувачів або третіх осіб.

37. Гральне обладнання повинно бути розроблено таким чином, щоб забезпечити:

захист здоров'я, безпеку людей і домашніх тварин, захист власності, в тому числі з урахуванням вимог безпеки, викладених в Технічному регламенті низьковольтного електричного обладнання, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1067, але без застосування обмеження за напругою;

відповідний рівень електромагнітної сумісності, встановлений у Технічному регламенті з електромагнітної сумісності обладнання, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1077.

38. Гральне обладнання, введене в обіг, повинне відповідати суттєвим вимогам щодо безпечності протягом його передбачуваного та звичайного строку використання.

39. Кожна одиниця грального обладнання, розміщеного в гральному закладі (крім гральних столів, у тому числі з кільцем рулетки), має забезпечувати підключення до онлайн-системи організатора азартних ігор, що пов'язана каналами зв'язку із Державною системою онлайн-моніторингу та забезпечує передачу інформації в режимі реального часу до Державної системи онлайн-моніторингу, або напряму до Державної системи онлайн-моніторингу.

40. Гральні автомати, розміщені в гральному закладі, повинні забезпечувати підключення до Державної системи онлайн-моніторингу або до онлайн-системи організатора азартних ігор, поєднаної каналами зв'язку з Державною системою онлайн-моніторингу.

41. На корпусі кожного грального автомата повинно зазначатися виробничий номер, рік виробництва, дані про модифікацію та ремонт (за наявності), назва виробника.

42. На лицьовому боці корпусу кожного грального автомата повинно зазначатися загальний відсоток виграву (теоретичне повернення гравцю).

43. Забороняється підключення до грального обладнання елементів (обладнання), використання яких не передбачено документацією з експлуатації, та елементів, що можуть вплинути на роботу грального обладнання, які не були сертифіковані суб'єктом сертифікації.

44. Забороняється внесення змін (модифікацій) до грального обладнання, здійснення яких не погоджено розробником такого грального обладнання або якщо це не передбачено технічною та програмною документацією грального обладнання.

45. До використання у гральному закладі допускається виключно гральне обладнання, в якому відсутня можливість несанкціонованого втручання в його діяльність або створення умов для заздалегідь визначеного результату азартної гри.

Забороняється підключення до грального обладнання елементів (обладнання), використання яких не передбачено документацією з експлуатації, крім підключення до онлайн-системи організатора азартних ігор чи Державної системи онлайн-моніторингу.

46. Забороняється використання гральних автоматів, загальний відсоток виграшу (теоретичне повернення гравцю) в яких встановлений на рівні менш як 90 (дев'яносто) відсотків.

47. Заборонено використання грального обладнання, що передбачає встановлення відсотка виграшу механічним способом.

48. Забороняється використання несертифікованих гральних автоматів та гральних автоматів, випущених до 2019 року.

49. Забороняється використання гральних автоматів, виробниками (постачальниками) яких є резиденти іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-агресором та/або державою-окупантом.

50. До використання у гральному закладі допускаються виключно гральні автомати, у яких відсутні купюроприймачі.

Надання грального обладнання на ринку

51. Гральне обладнання надається на ринку у разі, коли воно відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

Введення в експлуатацію і використання грального обладнання

52. Гральне обладнання вводиться в експлуатацію та використовується у разі, коли воно відповідає вимогам цього Технічного регламенту, та за умови належного встановлення, обслуговування та використання за своїм призначенням.

53. Гральне обладнання розміщується виключно у приміщеннях гральних закладів (у спеціальних гральних зонах). Забороняється розміщувати гральне обладнання поза межами гральних закладів (спеціальних гральних зон), за винятком окремого зберігання організатором азартних ігор непрацюючого або резервного обладнання.

54. Організатор азартних ігор зобов'язаний надавати інформація про кожен одиницю грального обладнання, розміщеного в гральному закладі центральному органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей.

55. На офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей забезпечується можливість отримання за виробничим номером грального автомата такої інформації:

1) відомості про ліцензію на організацію та проведення азартних ігор, на підставі якої використовується гральне обладнання;

2) відомості про організатора азартних ігор, якому видана ліцензія;

3) місце розташування грального залу, в якому має бути розміщене відповідне гральне обладнання;

4) інші відомості передбачені Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

Вільне переміщення грального обладнання

56. Забороняється з огляду на положення цього Технічного регламенту перешкоджати наданню на ринку України грального обладнання, яке відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

57. На торговельних ярмарках та інших подібних заходах забороняється створювати перешкоди щодо показу грального обладнання, яке не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, за наявності видимого позначення, на якому чітко зазначено, що таке гральне обладнання не може бути надане на ринку та введено в експлуатацію до його приведення у відповідність з вимогами цього Технічного регламенту.

Вікові обмеження

58. До обслуговування, випробування, проведення оцінки відповідності грального обладнання, та вчинення інших дій щодо грального обладнання не допускаються особи які не досягли 21-річного віку, обмежено дієздатні та недієздатні особи, а також особи, внесені до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх.

Презумпція відповідності грального обладнання

59. Перелік національних стандартів, які є ідентичними гармонізованим європейським стандартам і відповідність яким надає презумпцію відповідності грального обладнання суттєвим вимогам (далі - перелік національних стандартів), затверджується та оприлюднюється відповідно до статті 11 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

Відповідність грального обладнання стандартам, які включено до переліку національних стандартів, або їх частинам надає презумпцію відповідності такого грального обладнання суттєвим вимогам, які охоплюються такими стандартами чи їх частинами.

Процедури оцінки відповідності

60. Виробник повинен провести оцінку відповідності грального обладнання з метою підтвердження відповідності суттєвим вимогам. Оцінка відповідності повинна враховувати усі передбачені умови експлуатації. Якщо гральне обладнання здатне приймати різні конфігурації, оцінка відповідності повинна підтвердити відповідність грального обладнання суттєвим вимогам за всіма можливими конфігураціями.

61. Перед початком виробництва грального обладнання такого як гральні автомати, програмне забезпечення гральних автоматів, онлайн-система організатора азартних ігор, виробники повинні пройти процедуру експертизи типу (модуль В), визначену в пунктах 1-10 додатку 6, з урахуванням таких вимог:

1) оцінка адекватності технічного проекту грального обладнання, виготовлених відповідно до включених до переліку національних стандартів, проводиться шляхом експертизи технічної документації та підтвердних доказів з дослідженням такого зразка (модуль В - експертиза виготовленого типового зразка);

2) виробник зобов'язаний надати для експертизи грального обладнання, зразок запланованої до виробництва укомплектованого грального обладнання та технічну документацію і підтвердні докази проведення оцінки адекватності технічного проекту грального обладнання (модуль В - експертиза виготовленого типового зразка).

40. Перед початком виробництва грального обладнання такого як гральний стіл (у тому числі з кільцем рулетки) або спеціальне механічне, електричне, електронне обладнання, або пристрій що безпосередньо впливають на результат гри, повинні пройти процедуру експертизи типу (модуль В), визначену в пунктах 1-10 додатку 6, з урахуванням таких вимог:

1) оцінка адекватності технічного проекту продукції шляхом експертизи технічної документації та підтвердних доказів, з дослідженням однієї або кількох критичних частин зразків продукції, що є репрезентативними для передбаченого виробництва (модуль В - поєднання експертизи типового зразка та його проекту);

2) виробник зобов'язаний надати для експертизи грального обладнання, зразок запланованої до виробництва однієї або кількох критичних частин зразків продукції та технічну документацію і підтвердні докази проведення оцінки адекватності технічного проекту грального обладнання (модуль В).

62. Перед введенням в обіг, гральне обладнання підлягає наступній процедурі оцінки відповідності:

типу на основі внутрішнього контролю виробництва (модуль С), визначений в пунктах 11-16 додатку 6.

63. Звіти та інша інформація щодо процедур оцінки відповідності, цим Технічним регламентом, повинні складатися згідно з вимогами закону про порядок застосування мов.

Декларація про відповідність

64. У декларації про відповідність зазначається про те, що виконання суттєвих вимог було доведено.

65. Декларація про відповідність складається за структурою згідно з додатком 3.

Декларація про відповідність повинна містити елементи даних, наведені в додатку 3, і постійно оновлюватися.

Декларація про відповідність складається державною мовою, а у разі, коли вона була складена іншою мовою, - перекладається на державну мову.

66. У разі коли на гральне обладнання поширюється дія кількох технічних регламентів, що вимагають складення декларації про відповідність, складається єдина декларація про відповідність щодо всіх таких технічних регламентів. У такій декларації про відповідність зазначаються відповідні технічні регламенти, включаючи відомості про їх офіційне опублікування.

Єдина декларація про відповідність може мати форму досьє, яке складається з відповідних окремих декларацій про відповідність.

67. Виробник шляхом складення декларації бере на себе відповідальність за відповідність грального обладнання вимогам цього Технічного регламенту.

Загальні принципи маркування знаком відповідності технічним регламентам

68. Загальні принципи маркування знаком відповідності технічним регламентам наведені у статті 30 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

69. Ураховуючи конструкцію грального обладнання, висота знака відповідності технічним регламентам може бути менш як 5 міліметрів за умови, що він залишається видимий та розбірливий.

Правила та умови нанесення знака відповідності технічним регламентам та ідентифікаційного номера призначеного органу

70. Знак відповідності технічним регламентам повинен наноситися на гральне обладнання таким чином, щоб він був видимий, розбірливий і незмивний, або, якщо це не є можливим, на його інформаційну табличку з технічними даними. Знак відповідності технічним регламентам також наноситься на упаковку і повинен бути помітний та розбірливий.

71. Знак відповідності технічним регламентам повинен наноситися перед введенням грального обладнання в обіг.

72. Маркування знаком відповідності технічним регламентам повинно супроводжуватися ідентифікаційним номером призначеного органу з оцінки відповідності (далі - призначений орган).

Ідентифікаційний номер призначеного органу повинен мати таку саму висоту, що і знак відповідності технічним регламентам. Ідентифікаційний номер призначеного органу повинен проставлятися самим призначеним органом або, за його вказівкою, виробником чи його уповноваженим представником.

Знак відповідності супроводжується ідентифікаційним номером призначеного органу з оцінки відповідності, якщо такий орган був залучений на етапі контролю виробництва, у форматі UA.TR.YYY або YYY, де:

UA - умовне позначення України латинськими літерами;

TR - умовне позначення, яке означає, що орган з оцінки відповідності призначено на виконання робіт з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів;

YYY - ідентифікаційний номер призначеного органу з оцінки відповідності.

73. Обмежувальні (коригувальні) заходи в разі неналежного застосування знака відповідності технічним регламентам вживаються відповідно до законодавства.

Технічна документація

74. Технічна документація повинна містити всі відповідні дані або відомості про засоби, що застосовуються виробником для забезпечення відповідності грального обладнання суттєвим вимогам. Зміст технічної документації наведено у додатку 4.

75. Технічна документація повинна складатися до введення грального обладнання в обіг і постійно оновлюватися.

76. Якщо технічна документація та кореспонденція, що стосуються будь-якої процедури експертизи типу, складені іншою мовою, ніж державна мова, на обґрунтований запит призначених органів суб'єкти господарювання зобов'язані за власний рахунок і у погоджений з такими органами строк забезпечити їх переклад на державну мову в необхідному обсязі. За згодою сторін технічна документація може надаватися мовою складення технічної документації.

77. У разі коли технічна документація не відповідає вимогам цього Технічного регламенту та не містить достатні відповідні дані або засоби, які використовувалися для забезпечення відповідності грального обладнання суттєвим вимогам, орган державного ринкового нагляду у разі необхідності звертається до виробника або імпортера з вимогою провести випробування органом з оцінки відповідності, прийнятним для органу державного ринкового нагляду, за рахунок виробника або імпортера протягом певного періоду з метою перевірки відповідності грального обладнання суттєвим вимогам.

Призначення органів з оцінки відповідності

78. Призначення органів з оцінки відповідності для виконання ними як третіми сторонами завдань з оцінки відповідності згідно з цим Технічним регламентом здійснюється відповідно до Закону України «Про технічні регламенти та оцінку

відповідності» та Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

79. Органи з оцінки відповідності повинні відповідати загальним вимогам до призначених органів з оцінки відповідності, установленим законом, та спеціальним вимогам до таких органів, визначеним цим Технічним регламентом.

Вимоги до призначених органів

80. З метою призначення орган з оцінки відповідності повинен відповідати загальним вимогам до призначених органів відповідно до статті 32 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» та спеціальним вимогам до призначених органів, установленим Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» та цим Технічним регламентом.

81. Орган з оцінки відповідності повинен бути третьою стороною, незалежною від організації або грального обладнання, які він оцінює.

Орган з оцінки відповідності, власником корпоративних прав якого є об'єднання підприємців, яке представляє юридичних осіб та/або фізичних осіб - підприємців, які беруть участь у проектуванні, виготовленні, постачанні, складанні, використанні чи обслуговуванні грального обладнання, яке такий орган оцінює, може вважатися третьою стороною за умови доведення незалежності такого органу та відсутності будь-якого конфлікту інтересів.

82. Орган з оцінки відповідності, його вище керівництво і персонал, відповідальний за виконання завдань з оцінки відповідності:

не повинні бути проектувальниками, виробниками, постачальниками, інсталяторами, покупцями, власниками, користувачами або наладниками грального обладнання, яке вони оцінюють, а також не повинні бути представниками будь-якої із цих сторін. Це не виключає можливості використання грального обладнання, яке пройшло оцінку відповідності і яке є необхідним для діяльності органу з оцінки відповідності або використання такого грального обладнання в особистих цілях;

не повинні безпосередньо брати участь у проектуванні, виробництві або створенні, маркетингу, налагоджуванні, експлуатації, або технічному обслуговуванні грального обладнання, або представляти сторони, залучені для такої діяльності. Вони не повинні брати участь у будь-якій діяльності, яка може вплинути на незалежність їх суджень або професійну чесність стосовно діяльності з оцінки відповідності, для виконання якої вони призначені. Особливо це стосується консультаційних послуг.

Органи з оцінки відповідності повинні забезпечувати дотримання залученими ними дочірніми підприємствами або субпідрядниками, які ними залучаються до виконання робіт з оцінки відповідності, вимог щодо конфіденційності інформації, об'єктивності чи неупередженості під час діяльності з оцінки відповідності таких органів.

83. Органи з оцінки відповідності та їх персонал повинні провадити діяльність з оцінки відповідності з високим ступенем професіоналізму та необхідною технічною компетентністю в конкретній сфері, а також повинні бути вільні від будь-якого тиску і спонукань, зокрема фінансових, які можуть вплинути на їх рішення або результати їх

діяльності з оцінки відповідності, особливо стосовно осіб або груп осіб, заінтересованих у результатах такої діяльності.

84. Орган з оцінки відповідності повинен бути здатний виконувати всі завдання з оцінки відповідності, визначені цим Технічним регламентом, щодо яких він був призначений, незалежно від того, чи виконуються такі завдання самим органом з оцінки відповідності або від його імені і під його відповідальність.

Орган з оцінки відповідності в будь-який час і для кожної процедури оцінки відповідності та кожного виду грального обладнання, щодо яких він був призначений, повинен мати в своєму розпорядженні:

кваліфікований та досвідчений персонал для виконання завдань з оцінки відповідності;

описи процедур для кожного виду грального обладнання, відповідно до яких проводиться оцінка відповідності із забезпеченням прозорості та здатності відтворення таких процедур. Орган з оцінки відповідності повинен мати відповідний порядок дій і процедури, які виконуються ним або як призначеним органом, або під час інших видів діяльності;

процедури для провадження діяльності, які належним чином враховують розмір підприємства, сектор діяльності, структуру, ступінь технологічної складності грального обладнання, масовість або серійність процесу виробництва.

Орган з оцінки відповідності повинен мати кошти, необхідні для своєчасного та належного виконання технічних та адміністративних завдань, пов'язаних з діяльністю з оцінки відповідності.

85. Персонал, відповідальний за виконання завдань з оцінки відповідності, повинен мати:

технічну та професійну підготовку для провадження діяльності з оцінки відповідності, щодо якої орган з оцінки відповідності призначається чи був призначений;

знання вимог, що стосуються оцінок відповідності, які вони проводять, та відповідні повноваження для їх проведення;

знання та розуміння суттєвих вимог, визначених цим Технічним регламентом, порядок і сферу застосування стандартів із переліку національних стандартів, а також відповідних положень законодавства України та ЄС щодо умов застосування, надання на ринку та введення в експлуатацію грального обладнання, яке він оцінює;

здатність оформляти сертифікати експертизи типу та/або сертифікати на систему якості, записи та звіти, які підтверджують проведення оцінки відповідності.

86. Повинна бути забезпечена неупередженість органу з оцінки відповідності, його керівника, заступників керівника і персоналу, відповідального за виконання завдань з оцінки відповідності.

Оплата праці керівника, заступників керівника органу з оцінки відповідності та його персоналу, відповідального за виконання завдань з оцінки відповідності, не повинна залежати від кількості проведених оцінок відповідності чи їх результатів.

87. Персонал органу з оцінки відповідності повинен зберігати комерційну таємницю стосовно всієї інформації, одержаної під час виконання завдань згідно передбачених цим Технічним регламентом, за винятком її надання у визначених законодавством випадках відповідним уповноваженим органам, а також захищати права власності суб'єктів господарювання на їх власну інформацію.

88. Органи з оцінки відповідності повинні брати участь у відповідній діяльності із стандартизації або забезпечувати поінформованість свого персоналу, відповідального за виконання завдань з оцінки відповідності, про таку діяльність.

Призначені органи повинні брати участь у відповідній діяльності секторальної групи призначених органів з оцінки відповідності, забезпечувати поінформованість персоналу, відповідального за виконання завдань з оцінки відповідності, про таку діяльність, а також повинні провадити діяльність з урахуванням документів, підготовлених за результатами роботи зазначеної групи, як загальних настанов.

Залучення призначеними органами субпідрядників та дочірніх підприємств

89. У разі коли призначений орган залучає до виконання конкретних робіт, пов'язаних з оцінкою відповідності, субпідрядника або дочірнє підприємство, він повинен пересвідчитися у відповідності зазначеного субпідрядника чи дочірнього підприємства вимогам, визначеним цим Технічним регламентом, та повідомити про це органу, що призначає.

90. Призначені органи несуть повну відповідальність за роботи, що виконуються субпідрядниками або дочірніми підприємствами, незалежно від їх місцезнаходження.

91. Субпідрядник або дочірнє підприємство можуть бути залучені до виконання робіт з оцінки відповідності лише за згодою замовника.

92. Призначені органи повинні зберігати для надання на запити органу, що призначає, відповідні документи стосовно оцінювання кваліфікації залучених субпідрядників чи дочірніх підприємств і робіт, які вони виконали згідно з вимогами цього Технічного регламенту.

Функціональні обов'язки призначених органів

93. Призначені органи повинні проводити оцінку відповідності згідно з процедурами оцінки відповідності, наведеними у додатку 6.

94. Оцінка відповідності проводиться без покладення зайвого навантаження на суб'єкта господарювання з урахуванням галузі, в якій діє такий суб'єкт господарювання, що замовляє роботи з оцінки відповідності, його характеристик, а саме структури, ступеня складності технології виробництва відповідного гравального обладнання та масового чи серійного характеру виробничого процесу.

При цьому призначені органи дотримуються ступеня вимогливості та рівня захисту, що є необхідними для оцінювання гравального обладнання вимогам цього Технічного регламенту.

95. У разі коли призначений орган вважає, що суттєві вимоги або вимоги, наведені у відповідних стандартах з переліку національних стандартів чи технічних специфікаціях, не були дотримані виробником, зазначений орган повинен вимагати від виробника вжити відповідних коригувальних заходів і не видавати сертифікат експертизи типу або документ на оцінену систему якості.

96. У разі коли під час проведення моніторингу виданих сертифікатів експертизи типу або оціненої системи якості призначений орган виявить, що гральне обладнання більше не відповідає суттєвим вимогам, зазначений орган повинен вимагати від виробника вжити відповідних коригувальних заходів та у разі необхідності призупинити дію або скасувати сертифікат експертизи типу або документ стосовно оціненої системи якості.

97. Якщо коригувальних заходів не було вжито або вони не дали необхідних результатів, призначений орган залежно від обставин повинен обмежити сферу, призупинити дію або скасувати сертифікат експертизи типу або документів стосовно оціненої системи якості.

Апеляції на рішення призначених органів

98. Подання та розгляд апеляцій на рішення призначених органів здійснюється відповідно до вимог статті 43 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

Обов'язки призначених органів стосовно надання інформації

99. Призначені органи повинні надавати центральному органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей інформацію про:

видачу документів про відповідність на гральне обладнання;

будь-які відмови у видачі, призупинення дії або скасування документів про відповідність на гральне обладнання;

будь-які обставини, що впливають на сферу та умови призначення цих органів;

будь-які запити щодо надання інформації стосовно діяльності з оцінки відповідності, одержані ними від органів державного ринкового нагляду.

На запит органу, що призначає, призначені органи також повинні інформувати його про діяльність з оцінки відповідності, здійснену в межах сфери їх призначення, та будь-яку іншу здійснену діяльність, включаючи транскордонну діяльність та роботи за договорами субпідряду.

Призначені органи повинні надавати центральному органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей іншу інформацію визначену Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» та Законом

України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

100. Призначені органи повинні надавати іншим органам з оцінки відповідності, які призначені згідно з цим Технічним регламентом та провадять подібну діяльність з оцінки відповідності, що охоплює такі ж види грального обладнання, відповідну інформацію з питань, які стосуються негативних результатів оцінки відповідності, а за запитом - і позитивних результатів оцінки відповідності.

Координація діяльності призначених органів

101. Відповідна координація та співпраця між органами з оцінки відповідності, призначеними згідно з цим Технічним регламентом, впроваджуються та належним чином функціонують у формі секторальної групи призначених органів.

Призначені органи беруть участь у роботі секторальної групи безпосередньо або через визначених представників.

Державний ринковий нагляд і державний контроль грального обладнання

102. Державний ринковий нагляд і державний контроль грального обладнання здійснюються відповідно до Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» з урахуванням спеціальних вимог, визначених цим Технічним регламентом.

103. У разі наявності достатніх підстав вважати, що гральне обладнання, на яке поширюється дія цього Технічного регламенту, становить ризик для здоров'я або безпеки людей, або іншим аспектам захисту суспільних інтересів, які охоплюються цим Технічним регламентом, органи державного ринкового нагляду повинні провести перевірку характеристик грального обладнання за всіма відповідними вимогами цього Технічного регламенту. Відповідні суб'єкти господарювання повинні для цього співпрацювати з органами державного ринкового нагляду.

Якщо під час проведення зазначеної перевірки встановлено, що гральне обладнання становить серйозний ризик, органи державного ринкового нагляду відповідно до Методики вжиття обмежувальних (коригувальних) заходів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 р. № 1407 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 11, ст. 402), невідкладно вимагають від відповідного суб'єкта господарювання вилучити таке гральне обладнання з обігу та/або відкликати його чи забороняють надання такого грального обладнання на ринку. Суб'єкт господарювання має право надати органу державного ринкового нагляду свої пояснення відповідно до статті 33 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».

У разі коли органами ринкового нагляду встановлено, що гральне обладнання не відповідає встановленим вимогам (крім випадків, передбачених абзацом другим цього пункту, та формальної невідповідності), орган ринкового нагляду невідкладно вимагає від відповідного суб'єкта господарювання вжити протягом визначеного строку заходів

до приведення такого грального обладнання у відповідність із встановленими цим Технічним регламентом вимогами.

Якщо органом ринкового нагляду встановлено, що гральне обладнання не відповідає встановленим вимогам та одночасно становить серйозний ризик, орган ринкового нагляду вживає обмежувальних (коригувальних) заходів, передбачених абзацом другим цього пункту.

104. Суб'єкт господарювання повинен забезпечити проведення коригувальних заходів стосовно усього грального обладнання, зазначеного у пункті 103 цього Технічного регламенту, яке надано ним на ринку.

105. У разі невідповідності грального обладнання встановленим вимогам органи державного ринкового нагляду повинні зазначити, чим обумовлена невідповідність:

невідповідністю грального обладнання суттєвим вимогам;

недоліками стандартів з переліку національних стандартів, визначених цим Технічним регламентом.

Формальна невідповідність грального обладнання

106. Додатково до застережень, зазначених у пунктах 103-105 цього Технічного регламенту, органи державного ринкового нагляду повинні вимагати від суб'єкта господарювання усунути такі формальні невідповідності:

1) знак відповідності технічним регламентам було нанесено з порушенням вимог, визначених цим Технічним регламентом;

2) знак відповідності технічним регламентам не було нанесено;

3) ідентифікаційний номер призначеного органу нанесено з порушенням вимог, визначених цим Технічним регламентом, або він не нанесений взагалі;

4) декларація про відповідність не складена;

5) декларація про відповідність складена невірно;

6) технічна документація недоступна або неуккомплектована;

7) будь-яка інформація, визначена цим Технічним регламентом, відсутня, недостовірна або неповна;

8) інформація про можливе використання грального обладнання, декларація про відповідність або обмеження щодо використання, не наведені у супровідних документах до грального обладнання;

9) вимоги до ідентифікації суб'єктів господарювання, визначені цим Технічним регламентом, не виконані.

107. Якщо зберігається формальна невідповідність грального обладнання, зазначена у пункті 106 цього Технічного регламенту, органи державного ринкового нагляду повинні вжити усіх необхідних заходів до обмеження чи заборони надання

відповідного грального обладнання на ринку або переконатися, що воно вилучено або відкликано з ринку.

Додаток 1
до Технічного регламенту

ПЕРЕЛІК
продукції, яка не вважається гральним обладнанням відповідно до Технічного
регламенту грального обладнання

1. Автомати типу «кран-машина» (двокоординатні автомати), в яких як виграш (приз) гравець отримує виключно матеріальні речі (іграшки, цукерки тощо).

СУТТЄВІ ВИМОГИ
щодо грального обладнання

Загальні вимоги

1. Все гральне обладнання повинне відповідати вимогам електробезпеки, електромагнітної сумісності у відповідності до передбачених безпекових вимог Технічних регламентів (зокрема Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1077 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 2, ст. 72) та Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1067 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 102, ст. 3526)), а також законодавства України.

2. До використання у гральному закладі допускається виключно гральне обладнання, в якому відсутня можливість несанкціонованого втручання в його діяльність або створення умов для заздалегідь визначеного результату азартної гри.

3. Заборонено використання грального обладнання, що передбачає встановлення відсотка виграшу механічним способом.

Вимоги до корпусів гральних автоматів

4. На зовнішній поверхні корпусу грального автомата повинна бути закріплена спеціальна ідентифікаційна табличка з металу або пластику, яку неможливо відокремити без помітних зусиль, з відомостями про:

виробника грального автомата;

тип і модель грального автомата;

серійний номер грального автомата;

дату виготовлення;

інші відомості визначенні Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» та цим Технічним регламентом.

5. Корпус повинен бути міцним і захищеним від несанкціонованого проникнення в середину. Усі зовнішні двері мають зачинятися спеціальними ключами і оснащені датчиками відімкнення дверей.

6. Блок керування (материнська плата, тощо) повинен розміщуватися у закритому і відокремленому, ізольованому відсіці, на якому передбачено місця для пломбування.

7. Купюроприймач відсутній, отвір повністю заглушено.

8. Гральні автомати повинні бути оснащені портами для підключення системи онлайн моніторингу. Розміщення та тип такого порта має бути описаний в технічній документації.

9. Документація грального автомату повинна містити інформацію про, зовнішній вигляд, габарити, вагу, технічні характеристики живлення, споживчу потужність, електричні схеми, а також інструкцію з експлуатації.

10. Передбачене місце для таблички з вказанням відсотку виграшу грального автомата - на передній поверхні грального автомата.

11. Гральні автомати повинні забезпечувати цілодобову безперервну роботу.

Вимоги до програмного забезпечення грального автомата і блоку керування

12. Усі носії програмного забезпечення повинно бути промарковано у відповідності з системою позначень виробника.

13. Версія програмного забезпечення має відображатись в сервісному меню для спрощення ідентифікації.

14. Блок керування повинен містити носій з даними (програмою), яку можливо прочитати і ідентифікувати за допомогою зовнішнього пристрою для читання або через апаратний інтерфейс, наданий виробником. Виробник повинен надати опис способу перевірки програмного забезпечення грального автомата.

15. Усі блоки керування мають бути обладнані генераторами випадкових чисел, що проводять випадкові та незалежні результати гри та забезпечують неможливість передбачення результату майбутньої гри, спираючись на результати попередніх ігор. Генератори випадкових чисел у гральних автоматах мають працювати постійно, незважаючи на те, йде гра з використанням грального автомата чи ні.

16. Генератори випадкових чисел та процес випадкового вибору мають бути захищені від зовнішнього впливу, зокрема від електромагнітного чи електростатичного втручання, радіочастотних перешкод.

17. Блоки керування мають використовувати захищені протоколи зв'язку, що забезпечують захист генератора випадкових чисел та процес випадкового відбору від впливу з боку пов'язаного обладнання, з яким відбувається обмін даними.

18. У разі зникнення живлення блок керування повинен зберігати інформацію про всі операції з прийняття ставки, виплати (видачі) виграшу (призу), здійснення виплати та інші операції, пов'язані з організацією та проведенням азартних ігор на гральному автоматі, захист даних від втрати, перекручення, підробки, знищення, копіювання, несанкціонованого доступу та будь-якого іншого стороннього (несанкціонованого) втручання в роботу грального автомата.

19. У блоці керування повинні бути внутрішні електронні лічильники, що бережуть інформацію:

Bet, Win, Total In, Total Out, також на усі можливі у представленому апараті різновиди входу/виходу кредитів (наприклад Ticket In, AFT In).

20. Для комунікації с онлайн-системою організатора азартних ігор та/або Державною системою онлайн-моніторингу, має бути підтримка протоколу «SAS» не нижче версії 5.0.

21. На зовнішньому дисплеї грального автомату повинна візуально надаватися наступна інформація щодо поточного стану гри:

поточний баланс;

ставка

виграш

поточний результат гри

джекпот, якщо гральний автомат генерує його.

22. За допомогою інтерфейсу гравця, повинна бути унеможливлена, зміна параметрів азартної гри на гральному автоматі поза межами, що визначені виробником блоку керування такого грального автомата.

23. Для кожної з ігор, включеннях в версію програмного забезпечення грального автомата, виробник (імпортер, уповноважений представник, тощо) зобов'язаний надати правила проведення азартної гри на гральному автоматі у відповідності до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

Правила кожної азартної гри мають містити деталізований порядок участі у даному виді азартної гри на гральному автоматі, зокрема порядок та строки внесення ставок, виплати (видачі) виграшів (призів), права та обов'язки гравця та організатора азартних ігор під час азартної гри.

24. Інформацію, що є обов'язковою для показу гравцеві, на екрані грального автомата, в графічному меню допомоги або передній панелі грального автомата:

опис дозволених ставок;

індикатор виду або числове значення (вартість) монет, жетонів, квитків, тощо, що приймає гральний автомат;

опис виграшних комбінацій;

сума виграшу по кожній виграшній комбінації;

повідомлення про те, що гральний автомат відміняє гру і усі оплати, на випадок хиби, неполадки.

Вимоги до гральних столів (у тому числі з кільцем рулетки) а також спеціального механічного, електричного, електронного чи іншого технічного обладнання або пристроїв, які впливають на результат азартної гри

25. Гральні столи та спеціальне гральне обладнання повинні мати міцну та надійну конструкцію.

26. Гральні столи та спеціальне гральне обладнання повинні відповідати гігієнічним нормам України.

27. Гральні столи та спеціальне гральне обладнання зовні повинні бути оздоблені нетоксичними матеріалами і розчинами.

28. Інформація на гральному полі має чітко читатися без невизначеності або спірності у тлумаченні.

29. Визначники виграшних номерів зобов'язані безпомилково визначати номер або сектор, виграшну комбінацію тощо.

30. Результати кожної гри повинні бути незалежні, випадкові – забезпечуючи неможливість передбачення результату азартної гри.

31. Для кожної з ігор за гральним столом (в тому числі з кільцем рулетки), виробник (імпортер, уповноважений представник, тощо) зобов'язаний надати правила проведення азартної гри у відповідності до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

Правила кожної азартної гри мають містити деталізований порядок участі у даному виді азартної гри, зокрема порядок та строки внесення ставок, виплати (видачі) виграшів (призів), права та обов'язки гравця та організатора азартних ігор під час азартної гри.

Вимоги до онлайн-системи організатора азартних ігор

32. Онлайн-система організатора азартних ігор повинна забезпечувати фіксацію кожної операції з прийняття ставки, виплати (видачі) виграву (призу), здійснення виплати та інші операції, пов'язані з організацією та проведенням азартних ігор.

33. Онлайн-система організатора азартних ігор повинна забезпечувати захист даних від втрати, перекручення, підробки, знищення, копіювання, несанкціонованого доступу та будь-якого іншого стороннього (несанкціонованого) втручання в роботу онлайн-системи організатора азартних ігор.

34. Онлайн-система організатора азартних ігор має бути пов'язана каналами зв'язку з Державною системою онлайн-моніторингу відповідно до вимог Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

35. Технічні засоби онлайн-системи організатора азартних ігор, повинні розміщуватися виключно на території України. Інформація в онлайн-системі організатора азартних ігор повинна оброблятися виключно на території України.

36. Онлайн-система організатора азартних ігор повинна забезпечувати можливість первинної і вторинної ідентифікації гравця.

37. Онлайн-система організатора азартних ігор повинна забезпечити видачу ідентифікаційної картки гравця.

38. Онлайн-система організатора азартних ігор повинна надійно зберігати данні ідентифікаційної картки кожного гравця.

39. Онлайн-система організатора азартних ігор має автоматично виконувати перевірку гравця на відсутність його даних в Реєстрі осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, а також досягнення гравцем 21-річного віку, стан обмежено дієздатних гравців та/або недієздатних осіб гравців. У разі виявлення таких гравців, блокувати клієнтський рахунок таких гравців.

Вимоги до терміналів приймання ставок в букмекерських пунктах

40. Термінал прийняття ставок в букмекерських пунктах має забезпечувати наявність та доступність правил участі в букмекерському парі або парі тоталізатора (правилами парі).

41. Термінал прийняття ставок в букмекерських пунктах має забезпечувати захист даних від втрати, перекручення, підробки, знищення, копіювання, несанкціонованого доступу та будь-якого іншого стороннього (несанкціонованого) втручання в його роботу та будь-яких обставин що можуть вплинути на результати парі.

42. Термінал прийняття ставок в букмекерських пунктах має забезпечувати наявність інформації про перелік (лінію) подій, на які приймаються ставки та інформацію про результати подій.

43. Термінал прийняття ставок в букмекерських пунктах має забезпечувати фіксацію кожної операції з прийняття ставок у парі, повернення ставок у парі, а також операції з виплати виграшів (призів) у парі та з обов'язковою фіксацією таких операцій в онлайн-системі.

Забороняється здійснення операцій з прийняття ставки в парі, повернення ставки, а також операцій з виплати виграшу (призу) у парі без фіксації відповідної операції в онлайн-системі, що є обов'язковою для використання організатором букмекерської діяльності.

44. Термінал прийняття ставок в букмекерських пунктах має забезпечувати передачу даних до онлайн-системи організатора азартних ігор та Державної системи онлайн-моніторингу.

45. Обладнання букмекерського пункту має забезпечувати відсутність можливості у гравця самостійно без участі працівника організатора букмекерської діяльності зробити ставку, перевірити ставку, отримати виграш тощо.

46. Обладнання букмекерського пункту має забезпечувати відсутність можливості надавати доступ, відтворювати чи самостійно створювати (генерувати) віртуальні (штучні) події чи ігри, у тому числі за допомогою генератора випадкових чисел, а також приймати ставки на такі події та ігри.

Вимоги до іншого спеціального механічного, електричного, електронного чи іншого технічного обладнання або пристроїв, що призначені та/або використовуються для організації та/або проведення азартних ігор, в тому числі, але не виключно: шарів для рулетки, карткового башмака для карт, карт, гральних костей, шафл машин (машин для перемішування карт), каналів зв'язку онлайн-систем, криптографічних засобів онлайн-систем, засобів обробки даних в онлайн-системах, засобів забезпечення безперебійного електропостачання онлайн-систем, тощо)

47. Обладнання має забезпечувати захист даних від втрати, перекручення, підробки, знищення, копіювання, несанкціонованого доступу та будь-якого іншого стороннього (несанкціонованого) втручання в його роботу.

48. Визначники виграшних номерів зобов'язані безпомилково визначати номер або сектор, виграшну комбінацію тощо.

49. Результати кожної гри повинні бути незалежні, випадкові – забезпечуючи неможливість передбачення результату азартної гри.

**ДЕКЛАРАЦІЯ
про відповідність**

1. Найменування гравального обладнання, виробничий номер, рік виробництва, дані про модифікацію

---

2. Найменування та адреса виробника або його уповноваженого представника

---

3. Ця декларація про відповідність складена під виключну відповідальність виробника

(найменування виробника)

4. Опис об'єкта декларації (ідентифікація гравального обладнання, яка забезпечує його простежуваність), включаючи кольорове зображення достатньої чіткості для ідентифікації гравального обладнання.

---

5. Об'єкт декларації, описаний у пункті 4, відповідає вимогам таких технічних регламентів

---

6. Посилання на застосовані національні стандарти з переліку національних стандартів або посилання на специфікації, стосовно яких декларується відповідність.

---

7. Призначений орган з оцінки відповідності* _____

виконав _____

(опис робіт з оцінки відповідності)

та видав сертифікат _____

8. У відповідних випадках опис компонентів та аксесуарів, у тому числі програмного забезпечення, завдяки якому гравальне обладнання функціонує за призначенням і на яке поширюється дія декларації про відповідність.

---

9. Додаткова інформація

Підписано від імені

(найменування виробника або його уповноваженого представника)

(дата складення декларації)

(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

(підпис)

---

* Заповнюється у разі проведення перевірки типу.

ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

1. Технічна документація повинна містити щонайменше такі елементи:

1) загальний опис гравального обладнання, зокрема:

фотографії або ілюстрації, що показують зовнішній вигляд, маркування та внутрішнє компонування;

версії програмного забезпечення або апаратно реалізованого програмного забезпечення, які можуть впливати на відповідність суттєвим вимогам;

інформацію для користувачів та інструкції з експлуатації;

2) технічний проект, зокрема технологічні креслення і схеми компонентів, вузлової зборки, електричні схеми та іншу подібну інформацію;

3) опис та необхідні пояснення для розуміння таких креслень і схем та експлуатації гравального обладнання;

4) список стандартів із переліку національних стандартів, які є ідентичними гармонізованим європейським стандартам і відповідність яким надає презумпцію відповідності гравального обладнання суттєвим вимогам, а також застосовуються повністю або частково, а у разі, коли такі стандарти не застосовувалися, опис рішень, прийнятих з метою забезпечення відповідності суттєвим вимогам Технічного регламенту гравального обладнання (далі - Технічний регламент), включаючи перелік інших застосованих технічних специфікацій. У разі часткового застосування зазначених стандартів у технічній документації повинні бути наведені ті частини стандартів, які були застосовані;

5) копію декларації про відповідність;

6) копію сертифіката експертизи типу та додатки до нього, які було видано призначеним органом (у разі наявності);

7) результати проектних розрахунків, проведених перевірок та іншу подібну інформацію;

8) протоколи випробувань;

9) інша інформація яка є необхідною відповідно до вимог Технічного регламенту та законодавства України.

2. Елементи технічної документації, оформляються відповідно до закону про порядок застосування мов.

ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ

Модуль А **(внутрішній контроль виробництва)**

1. Внутрішній контроль виробництва є процедурою оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує обов'язки, визначені у пунктах 2-5 цього додатка, та гарантує і заявляє під свою виключну відповідальність, що гральне обладнання відповідає вимогам Технічного регламенту грального обладнання (далі - Технічний регламент), які застосовуються до зазначеного грального обладнання.

Технічна документація

2. Виробник складає технічну документацію згідно з пунктами 74-77 Технічного регламенту.

Виробництво

3. Виробник вживає всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес і його моніторинг забезпечували відповідність виготовленого грального обладнання технічній документації, зазначеній у пункті 2 цього додатка, та суттєвим вимогам, визначеним у пунктах 35-48 Технічного регламенту.

Маркування знаком відповідності технічним регламентам та декларація про відповідність

4. Виробник наносить знак відповідності технічним регламентам на кожну окрему одиницю грального обладнання, що задовольняє вимогам Технічного регламенту, які застосовуються до зазначеного грального обладнання.

5. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожного типу грального обладнання і зберігає її разом із технічною документацією для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після надання на ринку останньої одиниці грального обладнання. У декларації про відповідність зазначається інформація, яка дає змогу ідентифікувати гральне обладнання, для якого її складено.

Копія декларації про відповідність подається відповідним органам державного ринкового нагляду на їх запити.

Уповноважений представник

6. Обов'язки виробника, визначені у пунктах 4 та 5 цього додатка, від його імені та під його відповідальність можуть бути виконані його уповноваженим представником за умови визначення цих обов'язків у документі, що засвідчує такі повноваження.

ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ

ЕКСПЕРТИЗА ТИПУ

(модуль В)

1. Експертиза типу є частиною процедури оцінки відповідності, в якій призначений орган з оцінки відповідності (далі - призначений орган) досліджує технічний проект грального обладнання та підтверджує і засвідчує, що технічний проект грального обладнання відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

2. Експертиза типу проводиться одним з таких способів:

оцінка адекватності технічного проекту грального обладнання, виготовленого відповідно до включених до переліку національних стандартів, проводиться шляхом експертизи технічної документації та підтвердних доказів з дослідженням такого зразка (модуль В - експертиза виготовленого типового зразка);

оцінка адекватності технічного проекту продукції шляхом експертизи технічної документації та підтвердних доказів, з дослідженням однієї або кількох критичних частин зразків продукції, що є репрезентативними для передбаченого виробництва (модуль В - поєднання експертизи типового зразка та його проекту);

3. Виробник подає заявку на проведення експертизи типу призначеному органу за власним вибором, в якій зазначається найменування та адреса виробника, а в разі подання заявки уповноваженим представником - також його найменування та адреса, до якої додаються:

1) письмова заява про те, що така заявка не подана до жодного іншого призначеного органу;

2) технічна документація, яка повинна давати можливість оцінити відповідність грального обладнання вимогам Технічного регламенту та включати дані про результати адекватного аналізу та оцінки ризику (ризиків).

У технічній документації повинні бути зазначені застосовні вимоги та охоплені, наскільки це стосується такої оцінки, проектування, виготовлення та застосування грального обладнання.

3) у разі потреби зразок запланованого до виробництва укомплектованого грального обладнання або однієї або кількох критичних частин зразків продукції. Призначений орган може затребувати додаткові зразки прототипу грального обладнання, якщо це необхідно для виконання програми випробувань.

4. Призначений орган:

1) стосовно грального обладнання - проводить експертизу технічної документації та підтвердних доказів з метою оцінки адекватності технічного проекту грального обладнання;

2) стосовно зразків запланованого до виробництва укомплектованого грального обладнання:

перевіряє відповідність зразка запланованого до виробництва укомплектованого грального обладнання технічній документації і безпечність передбачених для неї робочих умов, а також ідентифікує елементи грального обладнання, що розроблені згідно із застосованими положеннями відповідних стандартів, включених до переліку національних стандартів, та елементи, що розроблені відповідно до інших технічних специфікацій;

проводить відповідні дослідження і випробування для перевірки правильності застосування прийнятих виробником рішень, відповідних стандартів, включених до переліку національних стандартів;

проводить відповідні дослідження і випробування для перевірки правильності прийняття виробником рішення про застосування інших відповідних технічних специфікацій з метою дотримання відповідних суттєвих вимог щодо безпечності;

погоджує з виробником місце проведення досліджень і випробувань.

5. Призначений орган складає звіт про оцінку, в якому зазначаються дані про діяльність згідно з пунктом 4 цього додатка та її результати. Призначений орган, виконуючи свої зобов'язання стосовно органу, що призначає, може розкривати зміст такого звіту в повному обсязі або частково лише за згодою виробника.

6. У разі коли тип грального обладнання відповідає вимогам Технічного регламенту, призначений орган видає виробнику сертифікат експертизи типу. У сертифікаті зазначаються найменування і адреса виробника, висновки експертизи, умови дійсності сертифіката (за наявності) та дані, необхідні для ідентифікації затвердженого типу. До сертифіката експертизи типу можуть додаватися один чи більше додатків.

У сертифікаті експертизи типу та додатках до нього повинна міститися інформація, яка дає змогу оцінювати відповідність виготовленого грального обладнання дослідженому типу та здійснювати контроль за її експлуатацією. У сертифікаті повинні також зазначатися умови його видачі. До сертифіката додаються опис та креслення, необхідні для ідентифікації затвердженого типу.

У разі коли тип грального обладнання не відповідає вимогам Технічного регламенту, призначений орган повинен відмовити у видачі сертифіката експертизи типу та повідомити про це заявнику з обґрунтуванням своєї відмови.

7. Призначений орган повинен постійно відслідковувати будь-які зміни в загальноновизнаному сучасному стані розвитку науки і техніки, які вказують на те, що затверджений тип грального обладнання може вже не відповідати вимогам Технічного регламенту, та повинен визначити, чи такі зміни потребують подальшого дослідження.

У разі коли зазначені зміни потребують подальшого дослідження, призначений орган повинен повідомити про це виробнику.

Виробник повинен інформувати призначений орган, який зберігає технічну документацію стосовно сертифіката експертизи типу, про всі модифікації затвердженого типу, що можуть вплинути на відповідність грального обладнання суттєвим вимогам або на умови чинності сертифіката. Такі модифікації потребують додаткового затвердження у формі доповнення до сертифіката експертизи типу.

8. Призначений орган повинен інформувати орган, що призначає, а також центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей про видані або скасовані ним сертифікати експертизи типу та/або доповнення до них, а також на запит органу, що призначає або центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей, подавати йому перелік сертифікатів та/або доповнень до них, у видачі яких відмовлено або дію яких призупинено чи щодо яких встановлено інші обмеження.

Призначений орган повинен інформувати інші призначені органи про сертифікати експертизи типу та/або доповнення до них, у видачі яких відмовлено або які скасовано, дію яких призупинено чи щодо яких встановлено інші обмеження, а на запит - також про видані сертифікати та/або доповнення до них.

Орган, що призначає, відповідні органи державного ринкового нагляду, та інші призначені органи мають право за запитом одержувати копію сертифікатів експертизи типу та/або доповнень до них. Органи, що призначають, та відповідні органи державного ринкового нагляду мають право за запитом одержувати копію технічної документації та результати досліджень, проведених призначеним органом. Призначений орган зберігає копію сертифіката експертизи типу, додатків і доповнень до нього, а також технічний файл, включаючи подану виробником документацію, до закінчення строку дії такого сертифіката.

9. Виробник зберігає копію сертифіката експертизи типу, додатків і доповнень до нього разом з технічною документацією для надання на запити органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення грального обладнання в обіг.

10. Уповноважений представник виробника може подати заявку згідно з пунктом 3 цього додатка та виконувати обов'язки, визначені в пунктах 7 і 9 цього додатка, за умови визначення таких обов'язків у дорученні.

ВІДПОВІДНІСТЬ ТИПУ НА ОСНОВІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЦТВА

(модуль С)

11. Відповідність типу на основі внутрішнього контролю виробництва є частиною процедури оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує обов'язки,

зазначені в пунктах 30-33 цього додатка, та гарантує і заявляє, що гральне обладнання відповідає типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та вимогам Технічного регламенту, який застосуються до зазначеного грального обладнання.

Виробництво

12. Виробник вживає всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес та контроль за ним забезпечували відповідність виготовленого грального обладнання типу, описаному в сертифікаті експертизи типу, та вимогам Технічного регламенту.

Перед початком виробництва виробник подає призначеному органу, який видав сертифікат експертизи типу:

звіт про здійснення контролю за матеріалами, використаними для виготовлення частин та компонентів грального обладнання;

протоколи виконаних досліджень і випробувань;

документ, в якому описано виробничий процес та всі системні заходи, вжиті для забезпечення відповідності грального обладнання типу, описаному в сертифікаті експертизи типу. Цей документ повинен включати:

- опис засобів виробництва та результати перевірок грального обладнання;
- дані про місцезнаходження виробництва та зберігання грального обладнання, а також початок їх виробництва;

Призначений орган повинен перед початком виробництва грального обладнання провести експертизу зазначених документів для підтвердження їх відповідності сертифікату експертизи типу.

Маркування знаком відповідності технічним регламентам та декларація про відповідність

13. Виробник наносить знак відповідності технічним регламентам на кожну окрему одиницю грального обладнання, що відповідає типу, зазначеному в сертифікаті експертизи типу, відповідно до вимог Технічного регламенту.

14. Виробник складає в письмовій формі декларацію про відповідність на кожну модель грального обладнання та зберігає її для надання органам державного ринкового нагляду протягом 10 років після введення грального обладнання в обіг. У декларації про відповідність повинна бути ідентифікована модель грального обладнання, для якої її складено.

15. Копія декларації про відповідність надається органам державного ринкового нагляду за їх запитом.

16. Зобов'язання виробника, зазначені в пунктах 12-15 цього додатка, від його імені та під його відповідальність можуть виконуватися його уповноваженим представником за умови визначення таких обов'язків у дорученні.

РЕКОМЕНДОВАНІ МЕТОДИКИ ВИКОНАННЯ ЕКСПЕРТИЗ ТИПУ І ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ ГРАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ

Оцінка загальних вимог до суттєвих вимог

1. Відповідність вимогам електробезпеки та електромагнітної сумісності виконується у відповідності Технічним регламентам регламентів (зокрема Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1077 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 2, ст. 72) та Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1067 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 102, ст. 3526)), а також законодавства України.

2. Відсутність можливості несанкціонованого втручання в діяльність грального обладнання перевіряється візуальним оглядом конструкції грального обладнання, із відміткою в Декларації про відповідність.

3. Відсутність можливості встановлення відсотка виграшу механічним способом перевіряється на підставі технічної документації із відміткою в Декларації про відповідність.

Оцінка вимог до корпусів гральних автоматів

4. У ході оцінки вимог до корпусів гральних автоматів перевіряються основні характеристики моделі грального автомату, його зовнішній вигляд і функціональність. Для сертифікації грального автомату, надається сам гральний автомат, і хоч одна гральна програма (блок управління), призначена для роботи на згаданому гральному автоматі.

5. Вимоги до корпусів гральних автоматів, перевіряються шляхом візуального огляду з перевіркою конструкції, а також ознайомлення з технічною документацією.

6. Перевірка цілодобової безперервної роботи перевіряється технічним випробуванням (прогоном) апарату на протязі 48 годин.

7. Після завершення процедури перевірки, складається опис типу корпусу грального автомату, в якому вказується особливості випробуваного корпусу грального автомата, його габарити, матеріал, наводяться світлини корпусу разом з його ідентифікаційними табличками, відомості про виробника або уповноваженого представника, тощо.

Оцінка вимог до програмного забезпечення грального апарату і блоку управління

8. Для оцінки вимог до програмного забезпечення грального апарату і блоку управління, гральної програми, обов'язково має надаватися гральний автомат, призначений для функціонування згаданої програми.

9. Перевірка наявності маркування на програмних носіях, і також відповідність маркування до Технічної документації.

Перевіряється методика ідентифікації програмного забезпечення через сервісне меню. Опис маркування, а також способу ідентифікації через сервісне меню, заносяться в опис типу програмного забезпечення.

10. Для перевірки програмного забезпечення, виробник або його уповноважений представник, повинні надати програмні та апаратні засоби і пристрої, з допомогою яких буде можливо здійснити перевірку.

По завершенні оцінки вимог до програмного забезпечення грального апарату і блоку управління, гральної програми, принаймі 3 (три) таких комплекти передаються центральному органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей для можливості подальшого інспектування програмного забезпечення. В технічній документації повинні бути наведені методи перевірки. Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей має здійснити повну процедуру зчитування у відповідності до технічної документації наданої виробником. Перевіряється відповідність маркування програмного забезпечення до інформації з сервісного меню і зчитаних результатів.

Методика перевірки програмного забезпечення долучається в опис типу.

11. Перевірка на відповідність вимог пунктів 15-17 додатку 2 підтверджується декларацією виробника.

12. Перевірка пункту 18 додатку 2 виконується методом вимкнення грального автомата на строк не менш 2-х годин з порівнянням лічильників грального автомата.

13. Перевірка пункту 19 додатку 2 виконується методом перевірки наявності наведених лічильників (наявність лічильників має бути вказана у технічній документації).

Після здійснення перевірки наявності лічильників до опису типу вноситься інформація про спосіб перегляду кожного з лічильників з їх призначенням.

14. Виробник декларує підтримку протоколу SAS для підтвердження на відповідність до пункту 20 додатку 2.

15. Виконання пунктів 21 і 24 додатку 2 здійснюється порівнянням інформації з дисплея грального автомата. Світлини екранів грального автомата з переліком необхідних пунктів розміщуються в описі типу.

16. Виконання пункту 22 додатку 2 перевіряється візуальним оглядом із взаємодією з елементами управління гральної програми.

17. Для пункту 23 додатку 2 обов'язкова перевірка наявності правил проведення азартних ігор на гральних автоматах наданих виробником.

18. Після завершення перевірки, перевіряючий орган складає опис типу блоку управління і програмного забезпечення з переліком програмних модулів, їх контрольних сум, загальних назв версій, світлин маркування, ідентифікації версій за допомогою сервісного меню, зовнішній вигляд і характеристики блоку управління, з описом методів контролю за незмінністю програмного забезпечення, розташування візуальної інформації призначеної для гравця, і лічильників грального автомата.

19. Оцінка мінімального проценту виграшу автомата здійснюється на основі технічної документації на гральний автомат та декларації відповідності наданої виробником. При цьому, в технічній документації має бути відображена інформація про процент виграшу та порядок його встановлення, а також відсутність технічної та іншої можливості встановлення проценту виграшу нижче 90 %.

Оцінка вимог до гральних столів (у тому числі з кільцем рулетки), а також спеціального механічного, електричного, електронного чи іншого технічного обладнання або пристроїв, котрі безпосередньо впливають на результат гри.

20. Для сертифікації заявник надає одну або кілька критичних частин гральних столів. А також: усі електронні зчитувальні пристрої виграшних комбінацій, фрагменти оздоблення поверхонь, і технічну документацію на таке обладнання.

21. Перевірка на відповідність пунктам 25-29 додатку 2 проводиться на основі аналізу наданої технічної документації і світлин обладнання. Для підтвердження пункту 29 додатку 2, приймаються результати випробувань, виконані виробником самотужки або з залученням третьої сторони.

22. Виробник декларує відповідність обладнання пункту 30 додатку 2.

Оцінка вимог до онлайн-системи організатора азартних ігор

23. Для сертифікації, виробник або його повноважний представник, має надати центральному органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей повністю укомплектовану систему з підключенням принаймні від 2-х гральних автоматів (на випадок якщо таке підключення передбачається представленою системою). Має бути передано усі компоненти системи, що заплановано розміщувати

в гральних залах чи казино. Допускається використання віддалених (виокремлених) модулів, (наприклад, баз даних чи серверів) за обов'язкової умови їх розташування в межах України. Для тестування програмних модулів (наприклад, робоче місце касира або управляючого, тощо), не обов'язкове надання окремих пристроїв.

24. Виробник зобов'язується надати технічну документацію, яка містить чіткий опис відповідності роботи вимогам кожного з пунктів 31-39 додатку 2, також, мають бути перелічені способи збереження даних, задіяні програмно-апаратні протоколи взаємодії компонентів системи, забезпечення безпеки від втручання, тощо.

25. Перевірка виконання пункту 31 додатку 2 здійснюється шляхом встановленням ставок, виплатою виграшу на 2-х або більше гральних автоматах чи столах, або клієнтських лічильниках (в залежності від призначення системи) з наступною перевіркою при фіксації дій і калькуляції балансу гравця.

26. Перевірка виконання пункту 32 додатку 2 здійснюється аналізом отриманої технічної документації і доказів захищеності даних, а також проведенням аналізу бази даних разом з системами резервного зберігання.

27. Для перевірки виконання пункту 33 додатку 2, виробник пред'являє можливість комунікації з державною системою онлайн-моніторингу.

28. Виробник має навести адреси усіх залучених серверів на території України. На випадок розміщення серверів на сторонніх майданчиках, надати діючі договори з гостьовими постачальниками доступу у всесвітню мережу.

29. Для перевірки виконання пунктів 36-38 додатку 2, перевіряючий орган зобов'язаний здійснити первинну перевірку особи гравця з метою створення ідентифікаційної картки гравця, лише потім виконати вторинну ідентифікацію особи гравця. Процедура виконати щонайменше для 2-х нових гравців.

30. Виробник зобов'язаний надати механізм контролю гравців на відповідність вимогам законодавства. Перевірка Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участі в азартних іграх, має здійснюватися не менше ніж раз на добу щодо кожного гравця. Призначений орган зобов'язаний зімітувати ситуацію внесення гравця до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участі в азартних іграх таким чином переконатися у неможливості гри для окремого гравця.

Оцінка вимог до терміналів приймання ставок в букмекерських пунктах

31. Оцінка вимог до терміналів приймання ставок в букмекерських пунктах здійснюється на основі технічної документації на термінал прийняття ставок в букмекерських пунктах та декларації відповідності наданої виробником.

32. Виробник зобов'язується надати технічну документацію, яка містить чіткий опис відповідності роботи вимогам кожного з пунктів 31-39 додатку 2, також, мають

бути перелічені способи збереження даних, задіяні програмно-апаратні протоколи взаємодії компонентів системи, забезпечення безпеки від втручання, тощо.

33. Перевірка виконання пунктів 40-46 додатку 2 здійснюється аналізом отриманої технічної документації і доказів захищеності даних, а також проведенням аналізу бази даних разом з системами резервного зберігання.

Оцінка вимог до іншого спеціального механічного, електричного, електронного чи іншого технічного обладнання або пристроїв, що призначені та/або використовуються для організації та/або проведення азартних ігор, в тому числі, але не виключно: шарів для рулетки, карткового башмака для карт, карт, гральних костей, шафл машин (машин для перемішування карт), каналів зв'язку онлайн-систем, криптографічних засобів онлайн-систем, засобів обробки даних в онлайн-системах, засобів забезпечення безперебійного електропостачання онлайн-систем, тощо)

34. Оцінка вимог до іншого спеціального механічного, електричного, електронного чи іншого технічного обладнання або пристроїв, що призначені та/або використовуються для організації та/або проведення азартних ігор, в тому числі, але не виключно: шарів для рулетки, карткового башмака для карт, карт, гральних костей, шафл машин (машин для перемішування карт), каналів зв'язку онлайн-систем, криптографічних засобів онлайн-систем, засобів обробки даних в онлайн-системах, засобів забезпечення безперебійного електропостачання онлайн-систем, тощо) здійснюється на основі технічної документації на таке обладнання та декларації відповідності наданої виробником.

35. Виробник зобов'язується надати технічну документацію, яка містить чіткий опис відповідності роботи вимогам кожного з пунктів 47-49 додатку 2.